

Norsk Tourette Forening

Norsk Tourette Forening

Stoavkkuhit

Giedaid doaškut

Rákut

**Čalmiid
ravkaladdat**

Norsk Tourette Forening (NTF) lea riikkaviidosaaš organisašuvdna man ulbmil lea juohkit dieđuid ja áddejumi Tourette-syndroma (TSa) ja eará tics-dilálašvuodaid birra.

Tourette-syndroma (TS) lea árbehahtti, nevirobiologalaš dilálašvuhta, mas leat geardu fáhkkatlaš lihkastaddamat (motoralaš ticsat) ja dáhtokeahes jietnadaddamat (vokálaš ticsat). Dábáleamos lea ahte dovdomearkkaid dovdogohtet árrat skuvlaagis. Vuosttamus dovdomearkkat leat dávjjimusat ámadajus, ovdamearkka dihtii badjelmearálaš čalbmeravkaladdamat dahje muohtolihka-staddamat. Motoralaš lihkastaddamat sáhttet sirdašuvvat čoddagii, olggiide, rupmaša bajit oassái ja maiddái eará rumáoshiide. Ticsat sáhttet lassánit, dahje geahppánit, sihke hušás, gealddamielalaš dahje lotkes dilálašvuodain. Dábálačcat dihttogohtet vokálaš ticsat manjjet go motoralaš ticsat. Ticsaid lea vejolaš doalahit dihttomis oanehačcat ja dat bohtet garraseappot ruovttus go skuvllas dahje bargosajis.

Tourette-syndroma lea buot čearddalaš joav-kuide gulli olbmuin, ja dat lea 3-4 geardái dábáleabbo almmáiolbmuin go nisson-olbmuin. Tourette-syndroma lunddolaš vás-heapmi molsašuddá mearkkašahti láhkai olbmos olbmui, ja dan čuohcindássi olbmui molsašuddá hui geahppa dáhpáhusaid rájes gitta bahás čuohcci dilálašvuodaide. Eatnašat gillájít uhcit iežaset tiksaid geažil rávesolmmožin go nuorran.

Eatnašiin guđiin lea Tourette-syndroma, leat lasseváttut. Dábáleamos lasseváttisvuodat leat ADHD ja bággojurdagat / bággodagut (OCD). Erenoamáš oahppanváttisvuodat, fáhkkatlaš ja garra suhtiheamit, oađđinváttisvuodat, ballu

ja deprešuvdna (lossamielalašvuhta) oidnojit maid muhtumiin sis. Lasseváttisvuodat sáhttet muhtumiidda dovdot stuorát váttisvuohant go ticsat ieža. Tourette-syndroma ii leat vejolaš dálkasiiguin buoridit, ja ulbmil divšuin lea váidudit dovdomearkkaid. Geahppa ticsaid geažil ii dárbaš olmmoš dábálačcat maidege divšuid.

Tourette-syndroma gillájeaddji olmmoš dárbaša vuosttažettiin dan ahte su birrasat áddejít su diagnosa ja vel dárbaša su birrasiin veahki hálldašit daid hástalusaid maid váivves dilli dagaha su eallimii.

Norsk Tourette Forening lea organisašuvdna buohkaid várás geain lea Tourette-syndroma, ja sin bearrašiid, ustibiid, fágaolbmuid ja eará berošteddiid várás.

Min bargu lea juohkit dieđuid iežamet mielahtuide dutkamiid, sin vejolašvuodaid ja sin vuogatvuodaid birra. Min bargui gullá maid geahčalit addit Tourette-syndroma gilláedjidiide vejolašvuoda hálldašit sin beaivválaš eallima nu bures go vejolaš, ja vel lassin buoridit oapmahačaid dili seammádilálaš olbmuid doaimmaid bokte, geavaheddjiid oassálastimiin ja oahpahusoaimmain. Deaivvadansajiid lálideapmi min miellahtuid várás vuoruhuvvo dehálažjan. Min deháleamos ulbmiliin okta lea ahte buohkat geain lea TS, galget sáhttit eallit áibbas dábálaš eallima. Mii atnit dehálažjan ahte mánát galget oažüt árra ja rivttes diagnosa ja heivehuvvon skuvlavázzima, mas sihke oahpaheaddjít ja oahppit áddejumiin doibmet singuin ovttas.

Diehtojuohkin lea hui dehálaš oassi min barggus. Mii almmuhit bissovačcat «2-rette» nammasaš miellahtobládi ja fállat iežamet

neahntagávppis gihparáiddu mii lea ráhkaduvvon diehtojuohkima várás.

Manne gánnáha šaddat Norsk Tourette Forening nammasaš searvvi miellahttun?

Miellahtobláddi

NTFa miellahttun don oačut «2-rette» nammasaš miellahtobládi. Das don oačut ođđaseamos dieđuid das mii dáhpáhuvvá min doaimma birra; fágadieđuid, cavigileiid, jearahallamiid, semináraid, báikkálaš doaimmaid, jna.

Mii dieđihit dutnje mii ain dáhpáhuvvá fágabirrasiin.

Vejolašvuhta deaivat nuppiid

NTFas leat máŋga árjjalaš fylkkasearvvi. Dáppe sáhtát deaivvadit nuppiiguin geat leat seamma dilis go don ieš ge. Fylkkasearvvit lágidit ollu suohtasis doaimmaid, sihke mánáid, nuoraid ja rávesolbmuid várás.

Min ruoktosiiddus www.touretteforeningen.no gávnat riikka fylkkaservviid visogova.

Kursa-/seminárafálaldagat

NTF lágora sierra semináraid dušše iežas mielahtuide, sihke sidjiide geain lea diagnosa ja sin oapmahačcaide/váhnenolbmuide.

Neavvun ja rávven

Mii veahkehít diehtojuohkimiin, neavvumiin ja rávvemiin. Mii leat deaivamis kontortelefovnnas vuossárgas duorastahkii.

Seammádilálaš olbmot leat olámuttos

Dárbašat go háleštanguoimmi? Dalle sáhtát oktavuođa váldit ovttain gii gullá min seammádilálaš olbmuid lohkui. Sii leat olbmot geat ieža leat vásihan mo lea eallit

TSain ja/dahje mo lea eallit TSa gillájeaddji oapmahažjan/váhnenolmmožin.

Dehálaš ášši doarjun

Norsk Tourette Forening nammasaš searvvi miellahttun don veahkehät min buorebut oahpásmahattit Tourette-syndroma servodahkii, ja veahkkin leat dasa ahte servodat buorebut heivehuvvo olbmuide geain lea TS. Miellahttun don leat mielde nannemin NTFa organisašuvnan.

Mađe eambbo miellahtut, dađe bastilat váikkuhanfápmu!

Diehtojuohkin Norsk Tourette Forening nammasaš searvvi miellahttuuođa birra:

Buohkat guđiin lea Tourette-syndroma, dahje das beroštit, besset leat NTFa miellahttun.

Miellahttuuođat:

- Váldomiellahttuuođa: 380 ruvnuu jahkái.
- Bearašmiellahttuuođa (go sus lea seamma čujuhus go váldomiellahtus): 60 ruvnuu jahkái.

Sáhtát dieđihit iežat miellahttun telefovnnas, min ruktosiiddus dahje e-poasstas:

E-poasta: post@touretteforeningen.no

Web: www.touretteforeningen.no

Telefovna: 31 41 10 55

Norsk Tourette Forening

Frankendalsveien 97, 3274 Larvik

Telefovdna: 31 41 101 55

E-poasta: post@touretteforeningen.no

www.touretteforeningen.no

ISBN: 978-82-7835-047-8

NORDSAMISK

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

SÁNS
K
A
N
G
A
S

HELSE • • • NORD R-FAAT
Regionalt Fagnettverk for Autisme, ADHD og Tourettes syndrom